

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

DPP-III.059.2.2023.JS

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

**Pani
Małgorzata Kidawa – Błońska
Marszałek
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

w związku z oświadczeniem złożonym przez Panią Senator Halinę Biedę podczas 6 posiedzenia Senatu RP w dniu 15 lutego br. w sprawie działań podejmowanych przez organy Państwowej Inspekcji Pracy w sprawie przestrzegania przez firmę Sp. z o. o. z B przepisów ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele oraz w niektóre inne dni (Dz.U. z 2023 r., poz. 158), uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Ustawą o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni został wprowadzony – obowiązujący w niedziele i święta – zakaz handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem, a także powierzania pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem, zgodnie z ogólnymi zasadami zawartymi w przepisach Działu szóstego Kodeksu pracy.

Powołana ustawa przewiduje ponad 30 przypadków, w których zakaz ten nie obowiązuje. Uchylenie zakazu handlu w tych przypadkach, w ocenie ustawodawcy, było potrzebne i uzasadnione ze względu na rodzaj prowadzonej działalności, w szczególności gdy prowadzenie handlu uzasadnia użyteczność społeczna i codzienne potrzeby ludności. Formułując wyłączenia spod zakazu handlu, ustawodawca dokładał wszelkich starań, by katalog tych wyłączeń był sformułowany na tyle precyzyjnie, na ile jest to możliwe. Jednak część przedsiębiorców stale podejmuje próby ich nadużywania, interpretując je w sposób niezgodny z celem ustawy, a niejednokrotnie w sposób ewidentnie łamiący ustawę.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ograniczeniu handlu, zakaz prowadzenia handlu i powierzanie pracownikowi i zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem nie obowiązuje na stacji paliw płynnych, zdefiniowanej w art. 3 pkt 8 tej ustawy, jako obiekt budowlany, spełniający warunki przewidziane w obowiązujących przepisach dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, w obrębie którego dokonywana jest sprzedaż produktów naftowych na podstawie ważnej koncesji udzielonej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2024 r., poz. 266).

Odnosząc się do kwestii nieobowiązywania zakazu handlu na stacjach paliw płynnych należałoby zauważyć, że zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy o ograniczeniu handlu, wyłączenie zakazu handlu dotyczy placówek handlowych na stacjach paliw płynnych nie zaś takich placówek zlokalizowanych przy stacjach paliw płynnych. Tym

samym, ustalenia wymaga status sklepu względem obiektu jakim jest stacja paliw, co rzutuje na korzystanie z wyłączenia spod zakazu handlu. Jak wspomniano wyżej, uruchomienie i funkcjonowanie stacji paliw płynnych wymaga spełnienia szeregu warunków określonych w powołanych wyżej przepisach o charakterze technicznym, a także uzyskania koncesji na sprzedaż produktów naftowych. Nie każdy zatem obiekt może być uznany za stację paliw płynnych. Dodać jednocześnie należy, że ustawa o ograniczeniu handlu, formułując wyjątek od zakazu handlu w niedziele i święta na stacjach paliw płynnych, nie przewiduje żadnych dodatkowych kryteriów dotyczących tych stacji, jak np. powierzchnia handlowo-eksploatacyjna, lokalizacja czy też oferowany asortyment towarów.

Z treści oświadczenia Pani Senator wynika, iż w przedstawianej sytuacji faktycznej chodzi o dwa odrębne budynki posadowione na jednej działce, z których tylko jeden pełni funkcję stacji paliw, natomiast drugi jest obiektem innego przeznaczenia. Pełni on bowiem funkcję obiektu handlowego, co może budzić wątpliwości co do możliwości zastosowania powołanych przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ograniczeniu handlu oraz w niektóre inne dni.

Uprzejmie informuję, iż w obowiązującym systemie prawa nadzór i kontrolę przestrzegania (stosowania) przez pracodawców przepisów prawa pracy, w tym ustawy o ograniczeniu handlu w zakresie powierzania pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem sprawują właściwe miejscowo organy Państwowej Inspekcji Pracy (okręgowe inspektoraty) – na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 15c i według zasad określonych w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2024 r., poz. 97). Jednocześnie do zadań Państwowej Inspekcji Pracy należy także ściganie wykroczeń przeciwko prawom pracownika określonym w Kodeksie pracy a także innych wykroczeń, gdy ustawy tak stanowią oraz udział w postępowaniu w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego (art. 10 ust. 1 pkt 15 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy). Dotyczy to również naruszeń w zakresie zakazu powierzenia pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz czynności związanych z handlem w rozumieniu powołanej ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele.

Poniżej przedstawiam informacje przekazane Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przez Główny Inspektorat Pracy Państwowej Inspekcji Pracy w sprawie działań podejmowanych przez uprawnione organy tej Inspekcji względem firmy Sp. z o.o. z B w zakresie stosowania przepisów o ograniczeniu handlu w niedziele oraz w niektóre inne dni.

Departament Prawny Głównego Inspektoratu Pracy poinformował MRPiPS, iż inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach przeprowadzili cztery kontrole firmy Sp. z o.o. z siedzibą w B przy ul. Z. Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przepisów ustawy z dnia 10 stycznia 2018 roku o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni. Kontroli podlegało prowadzenie sklepu wielkopowierzchniowego sieci mieszczącego się w pobliżu stacji paliw płynnych.

Zarówno sklep, jak i stacja benzynowa prowadzone są pod jedną firmą, tj. Sp. z o.o. Od rozpoczęcia działalności spółki stacja benzynowa i sklep prowadzone są przez spółkę pod jednym adresem, nr REGON i NIP. Jednakże podkreślenia wymaga, że obiekt handlowy nie stanowi integralnej części powierzchni, na której zlokalizowana została stacja paliw. W trakcie kontroli stwierdzono, że dystrybutory stacji paliw ciekłych wraz

z kioskiem (pawilonem) znajdują się przed budynkiem sklepu I , obok ww. stacji zorganizowano parking dla klientów sklepu. Ponadto za paliwa kupowane na stacji paliw można zapłacić tylko w kasie zlokalizowanej przy dystrybutorach w odległości około 10 m przed budynkiem sklepu , w kiosku bezpośrednio znajdującym się przy dystrybutorach stacji paliw ciekłych, w tym gazu płynnego LPG, benzyn silnikowych, oleju napędowego. Tymczasem osoba reprezentująca spółkę, podejmując decyzję o prowadzeniu handlu w niedziele i święta w sklepie powoływała się na wyłączenie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 roku stwierdzając, że sklep wielkopowierzchniowy jest w świetle przepisów ww. ustawy sklepem prowadzącym sprzedaż „na stacji paliw płynnych”.

Odmiennej oceny przedmiotowego stanu faktycznego dokonali inspektorzy pracy przeprowadzający kontrole. Uznali oni, że przepisy omawianej ustawy wprost określają sytuację objętą wyłączeniem spod zakazu handlu. W żaden sposób nie wynika z nich, by wyłączenie to mogło dotyczyć sytuacji polegającej na prowadzeniu handlu w placówce handlowej mieszczącej się w bliskiej odległości od stacji paliw płynnych. W ocenie Państwowej Inspekcji Pracy zastosowanie przez ustawodawcę zwrotu „zakaz nie obowiązuje na stacjach paliw płynnych” przesądza, że placówka handlowa ma stanowić część stacji paliw, znajdować się w jej obrębie. Przy czym bez znaczenia dla oceny, czy doszło do naruszenia przepisów ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta pozostaje to, czy obydwie te działalności prowadzone są pod tą samą firmą, czy też w ramach odrębnych podmiotów prawnych.

W wyniku przeprowadzonych czterech kontroli w podmiocie Sp. z o.o. w B inspektorzy pracy stwierdzili opisane powyżej nieprawidłowości i w związku z tym we wszystkich przypadkach skierowane zostały wnioski o ukaranie do sądu, jak również środki prawne w postaci wystąpień. W wystąpieniach zobowiązano pracodawcę do zaprzestania powierzania pracownikom i osobom zatrudnionym wykonywania pracy w handlu, a także wykonywania czynności związanych z handlem w sklepie w B w niedziele objęte zakazem handlu.

W pierwszym przypadku zaistniałym w 2022 roku kontrola zainicjowana została pismami od osób niebędących pracownikami, które zwróciły uwagę na to, że placówka handlowa jest czynna w dni objęte ustawowym zakazem. Sprawa zakończyła się skierowaniem wniosku o ukaranie do Sądu Rejonowego w Bytomiu. Sąd postanowił jednak o umorzeniu postępowania ze względu na przedawnienie karalności. W drugim przypadku Sąd wyrokiem nakazowym z dnia 14 grudnia 2022 r. ukarał obwinionego karą grzywny w wysokości 2500 zł, a następnie, na skutek złożonego przez ukaranego sprzeciwu wydał w postępowaniu zwyczajnym wyrok uniewinniający.

W roku 2023 r. również przeprowadzono dwie kontrole ww. podmiotu, zakończone skierowaniem wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Bytomiu. Wyrokami nakazowymi z dnia 20 listopada 2023 r. i 23 stycznia 2024 r. Sąd uznał obwinionego winnym zarzucanych mu czynów i ukarał go karą grzywny w wysokości odpowiednio: 3000 i 1000 złotych. Wyroki te nie są prawomocne ponieważ obwiniony w obydwu przypadkach złożył sprzeciw od wyroku nakazowego.

W związku z powyższym, postępowanie w dwóch ostatnich sprawach toczy się nadal, zaś umorzenie postępowania w 2022 r. nastąpiło ze względu na przedawnienie karalności. Zatem tylko jedna ze spraw została rozstrzygnięta wyrokiem uniewinniającym.

Przedstawiając powyższe informacje, pragnę podkreślić, iż Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie sprawuje nadzoru nad Państwową Inspekcją Pracy, która jest Instytucją odrębną i niezależną w zakresie swojego działania. Podlega ona Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej a nadzór nad nią sprawuje Rada Ochrony Pracy w zakresie i według zasad określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy.

Ponadto chciałabym nadmienić, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie jest również upoważniony do dokonywania analizy i oceny zarówno wyników działań podejmowanych przez uprawnione organy Państwowej Inspekcji Pracy, jak i wyroków sądowych zapadających w konkretnych stanach faktycznych i prawnych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż w chwili obecnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone ani planowane prace legislacyjne nad zmianami w przepisach ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele oraz w niektóre inne dni.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Raport z weryfikacji podpisu

INFORMACJE O DOKUMENCIE:	
Nazwa pliku	ODPOWIEDŹ MAD-B NA OŚWIADCZENIE P.SENATOR HALINY BIEDY W SPRAWIE DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH PRZEZ PIP WZGLĘDEM FIRMY Z - USTAWA O OGRANICZENIU HANDLU W NIEDZIELE.DOCX.XADES
Liczba podpisów	1
Data weryfikacji podpisów	2024-03-13 10:42:14

SZCZEGÓŁY WERYFIKACJI:

Podpis: 1 - Pozytywny	
Rodzaj certyfikatu	Kwalifikowany
Format podpisu	XAdES-T
Data złożenia podpisu	2024-03-12 21:36:54
Podpis zawiera znacznik czasu	Kwalifikowany
Certyfikat podpisującego / składającego pieczęć	Nazwa powszechna: Agnieszka Ewa Dziemianowicz-Bąk Kraj: PL
Numer seryjny certyfikatu	470040227384565407
Wystawca certyfikatu	Nazwa powszechna: CenCert QTSP CA Nazwa organizacji: Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o. Kraj: PL Identyfikator organizacji: VATPL-5261029614
Lista CRL wykorzystana do weryfikacji certyfikatu	-
Odpowiedź OCSP wykorzystana do weryfikacji certyfikatu	Status: GOOD CN=CenCert QTSP OCSP SHA-2 organizationIdentifier=VATPL-5261029614 O=Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp. z o.o. C=PL - 13 Mar 2024 09:42:03 GMT
Podpis zweryfikowano na dzień	2024-03-12 21:37:10 (Znacznik czasu)
Status weryfikacji	Pozytywny
	Podpis został poprawnie zweryfikowany certyfikatem kwalifikowanym
Uwagi	Weryfikowany podpis został uznany za kwalifikowany. Zgodnie z Art. 25. Punkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z 23 lipca 2014 r. kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu.